

Helsingin SanomatOsastoon: **Mielipide**

09.03.2004

telefax 09-605709

Lähettäjä: Erkki Jalkanen/Somerniemi puh. 0400-708135

Viite Tuula Linnan kirjoitus HS/09.03.04 Ulosottolaki huomioi ihmisoikeudet.

Otsikoksi: **Ulosottolaki ja ihmisoikeudet.**

Tsaarin aikaisten merenmittausretkikuntien kartoittaessa kulkuvesiä mm. itäisellä Suomenlahdella, soutuveneillä tukialukselta lähteneet venekunnat saivat palkkionsa löydettyjen matalikkojen lukumäärän mukaan. Niitä löytyikin taajaan ja runsaasti.

Ulosottomiehet saavat suoritteensa mukaisen bonuksen peruspalkkansa lisäksi. Lainsäädäntöneuvos Tuula Linnan mukaan ulosottomies on tässä ominaisuudessa puolueeton lainkäyttöviranomainen, jota koskee asianmukaisuuden vaatimus.

Sivistysvaltiolle ominaista on se, että se huolehtii oikeuden toteutumisesta yhteiskunnassa heikommankin osapuolen osalta. Pankit velkojina ja tässä suhteessa heikompana osapuolena ovat olleet erityisen huolenpidon kohteena niin lainsäädännössä, kun sen toteutuksessakin.

Velkojien, mm. pankkien ihmisoikeudet on ulosottolaissa huomioitu erityisesti siinä, että kriisinsä velloessa niillä oli minkään estämättä lupa ulosmittauttaa ja huutokauppauttaa itselleen ahdinkoon ajamiensa velallisten omaisuus ja työvälitteet alihintaan velallisten vahingoksi. Mitä velallisilla oli lupa tehdä?

Pankkitahon, vaikutus ulosottolain uudistukseen oli selvillä jo lain valmisteluvaiheessa. Siinäkin suhteessa ko. velkojan perus- ja ihmisoikeudet on erityisen hyvin huomioitu. Ulosottolain uudistuksessa velallisten oikeusturvaa on parannettu mm. siten, että kun ulosotto nyt on muuttunut määräaikaiseksi, joka on yleensä 15 vuotta, niin parannuksesta huolimatta syyteoikeus velkojan laittomien toimien suhteen ko. määräajan puitteissa vanhenee mutta ulosotto ei. "Väärinkäytösten" estämiseksi eduskunta sääti mahdollisuuden jatkaa ulosoton määräaikaa vielä kymmenellä vuodella", mikä varmistaa sen, että viidentoista vuoden jälkeenkin velkojan, esim. pankin perus- ja ihmisoikeudet voidaan taata. Tehtiinkö mitään velkojan väärinkäytösten estämiseksi?

Pankkien kriisin aikoihin Suomessa luotiin nk. "summaarinen" käytäntö, jonka mukaisesti pankin tai asiamiehensä, ei tarvinnut tuomioistuimelle esittää alkuperäisiä dokumentteja haastehakemuksessaan. Riitti, kun velkoja ilmaisi asian olevan, riidaton, ja viittasi dokumentteihin, joita oli jossakin.

Menettelyä pidettiin perusteltuna sillä, että ko. velkoja, edustaa "sillä lailla luotettavaa tahoa, että ei ole syytä epäillä asian oikeellisuutta". Riittikö velallisen taholta ilmaus siitä, että asia ei ole riidaton, ja viittaus dokumentteihin joita oli jossakin? Velallinen ei edusta "sillä lailla luotettavaa tahoa". Menettelyssä on hyvin huomioitu velkojan, esim. pankin perus- ja ihmisoikeudet. Erityisen huomionarvoista siinä on kuitenkin saavutettu yhdenvertaisuus lain edessä.

"Summaariselta" pohjalta tuomiostuininstanssi työnsi ulos tuhansittain yksipuolisia tuomioita velkomisasiossa, joita puolueettomat lainkäyttöviranomaiset tuotantobonukset kiihokkeinaan alkoivat tahkota.

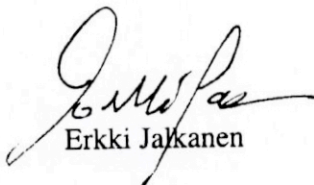
"Ei ole mieltä järjestää oikeudenkäyntejä, ellei niiden tulosta kyetä panemaan käytäntöön", sanoo lainsäädäntöneuvos Tuula Linna kirjoituksessaan. (HS/08.03.04)

Merkittävä osa niistä dokumenteista, joihin summaaristen käsittelyjen yhteydessä on viitattu, on "sillä lailla luotettavien tahojen" toimesta nyt taiottu puolueettomien tahojen ja velallisten saavuttamattomiin. Bonuspalkattujen lainkäyttöviranomaisten voimin apparaatti edelleenkin runnoo loppuun ulosotto toimiaan, jotka perustuvat "summaariseen käsittelyyn" ja verifioimattomiin viitedokumentteihin, jotka ovat jossain, mutta eivät saatavilla, eivätkä identifioitavissa. Mitkä ihmisoikeudet ulosottolaki siinä huomio?

"Ulosottomiehen päätöksistä saadaan valittaa käräjäoikeuteen". Tutkiiko tuomari laajemminkin kuin velallinen on osannut vedota? Voidaanko valitusten käsittelyssä soveltaa summaarista käytäntöä. Voidaanko "summaarisesti" järjestää yksipuolisia tuomioita velkojille, siis esim. pankeille, tai perintätoimistoille, viitaten dokumentteihin, joita on jossakin, ja siihen, että haasteasia on riidaton. Voidaanko "summaarisin" menettelyin palauttaa ihmisille laittomasti riistetty oikeus omaisuuteensa.

Onko nyt niin, että ei ole mieltä järjestää sellaisia oikeudenkäyntejä, joiden tuloksia ei kyetä panemaan käytäntöön?

Voiko lainsäädäntöneuvos Tuula Linna nyt sanoa, että ylläesitettyjen esimerkkien valossa sekä velkojan, esim. pankin, ja toisaalta velallisen ihmisoikeudet ulosottolaissa eivät olisi tulleet tässä tasapuolisesti huomioiduksi ja selvitettyksi, vai pitääkö vieläkin selvemmin tehdä ymmärrettäväksi se, että ei todellakaan ole mieltä järjestää oikeudenkäyntejä, kun oikeusvaltion peruseriaatteita ei kyetä noudattamaan edes lainlaadinnassa ja lainsäädännössä, saaticka sitten oikeuslaitoksen muissa puitteissa?

Erkki Jalkanen

Somerniemi

Helsingin Sanomat Osastoon: **Mielipide** telefax 09-605709

Lähtettäjä: Erkki Jalkanen/Somerniemi puh. 0400-708135 /12.03.2004

Viite Tuula Linnan kirjoitus HS/10.03.04 Ulosottolaki huomioi ihmisoikeudet.

Ulosottolaki ja ihmisoikeudet

Ulosottomies panee täytäntöön tuomioistuimen antaman tuomion, vääränkin, koska hän saa toimenpiteestään suoritteensa mukaisen bonuspalkkion, eikä hänen tehtäviinsä kuulu arvioida tuomioistuimen päätöksiä. Jos hänen bonuksensa olisi saman suuruinen siinäkin tapauksessa että hän pidättäytyy ilmeisen väärän tuomion täytäntöön panemisesta, kuin siinä tapauksessa, että hän panee täytäntöön ilmeisen väärän tuomion, voitaisiin puhua puolueettomuuden periaatteen toteutumisesta jotenkuten.

Koska ulosottomiehen tehtäviin ei ole sisällytetty tuomioistuimen päätösten arviointia, tai mekanismeja, jonka perusteella hän voisi em. tavalla toimia, lainsäädäntöneuvos Tuula Linnan väite ulosottomiehen puolueettomuudesta on hymistelyä, ja fiktio jo lähtöasetelmissään. Asia ei ole ulosottomiehen vika, vaan lainlaatijan erhe tai nimenomainen tarkoitus.

Pankkitahon vaikutus ulosottolain uudistukseen on myöskin selvä. Joko siitä tai lainlaatijasta johtuen, samalla tehokkuudella jolla ulosottoa voidaan pannaan täytäntöön, niitä ei voida pysäyttää. Tässäkin suhteessa perus- tai ihmisoikeuksien periaatteet eivät toteudu ulosottolain puitteissa, eivätkä siten myöskään ulosotto toiminnassa. "Ei ole mieltä järjestää oikeudenkäyntejä, ellei niiden tulosta kyetä panemaan käytäntöön", sanoo lainsäädäntöneuvos Tuula Linna kirjoituksessaan. (HS/10.03.04)

Sivistysvaltiolle ominaista on, että se huolehtii oikeuden toteutumisesta yhteiskunnassa heikomman osapuolen osalta. Pankit ovat useimmissa tapauksissa velkojina, ja ainakin finansiaalisilta resursseiltaan vahvempina osapuolena pienempiin yrityksiin tai yksityishenkilöihin nähden. Kuitenkin ulosottolainsäädännössä ja sen toteutuksessa, nähdään tämäntyyppisen velkojan perus- ja ihmisoikeuksien huomiointi yli velallisen perusoikeuksien, vai onko tilanne ymmärrettävä niin, että lainsäädäntöneuvoksen ajatusmaailmassa ei ole osoitetta velallisen oikeuksille?

Asiaa valaisee mm. se, mitä merkitystä on ulosottolain uudistuksessa sillä, että ulosotto on muuttunut määräaikaiseksi. "Parannuksesta" huolimatta syyteoikeus alkuperäisen velkojan laittomien toimien suhteen ko. määräajan puitteissa vanhenee nopeammin kuin ulosotto. Kun erilaisten transaktien avulla asiapapereita muilutetaan perintätoimistoille ja muille paperikauppiaille, alkuperäinen velkoja näyttää pääsevän kuin koira veräjältä.

"Väärinkäytösten estämiseksi eduskunta säätii mahdollisuuden jatkaa ulosoton määräaikaa vielä kymmenellä vuodella", mikä varmistaa sen, että viidentoista vuoden jälkeenkin velkojan toimesta samaa prosessia voidaan runnoa eteenpäin, mutta velallisen mahdollisuudet toimia alkuperäisen velkojan rikkeitä vastaan on silloin jo vesitetty. Tässä suhteessa koko uudistus on kupla, joka ei sisällä mitään oleellista parannusta velallisen osalta.

Voiko lainsäädäntöneuvos Tuula Linna sanoa mitä uudistuksia on tehty velkojan väärinkäytösten estämiseksi, vai onko niin, että lainsäädäntöneuvoksen ajatusmaailmassa ei ole osoitetta velkojan väärinkäytöksille?

Erkki Jalkanen
Somerniemi

Helsingin Sanomat Osastoon: **Mielipide** telefax 09-605709

Lähtettäjä: Erkki Jalkanen/Somerniemi puh. 0400-708135 /12.03.2004

Viite Tuula Linnan kirjoitus HS/10.03.04 Ulosottolaki huomioi ihmisoikeudet.

Ulosottolaki ja ihmisoikeudet

Pankkien ollessa kriisissä -90 luvulla, niillä oli minkään estämättä lupa ulosmittauttaa ja huutokauppauttaa alihintaan itselleen ahdinkoon ajamiensa velallisten omaisuus ja työvälineet. Velallisten vahingoksi.

Pankkitahojen kanssa yhdessä, tuomioistuinlaitoksessa luotiin asioiden nopeaa läpiajoa varten nk. "summaarinen" käytäntö. Siinä pankin tai asiamiehensä, ei tarvinnut tuomioistuimelle esittää alkuperäisiä dokumentteja haastehakemuksessaan. Riitti, kun velkoja ilmaisi asian olevan, riidaton, ja viittasi dokumentteihin, joita oli jossakin.

Menettelyä pidettiin perusteltuna, koska ko. velkoja, edustaa "sillä lailla luotettavaa tahoa, että ei ole syytä epäillä asian oikeellisuutta". Riittikö velallisen taholta vastineeksi ilmaus siitä, että asia ei ole riidaton ja viittaus dokumentteihin, joita oli jossakin? Ei riittänyt. Erityisen huomionarvoista tässä on tavoiteltu ja saavutettu yhdenvertaisuus lain edessä.

"Summaariselta" pohjalta tuomioistuininstanssit tehtailivat tuhansittain yksipuolisia tuomioita velkomisasiossa, joita lainkäyttöviranomaiset tuotantobonukset kiihokkeinaan alkoivat tahkota. "Ei ole mieltä järjestää oikeudenkäyntejä, ellei niiden tulosta kyetä panemaan käytäntöön", sanoo lainsäädäntöneuvos Tuula Linna kirjoituksessaan. (HS/10.03.04)

Merkittävä osa niistä dokumenteista, joihin summaaristen käsittelyjen yhteydessä on viitattu, on "sillä lailla luotettavien tahojen" toimesta taiottu puolueettomien tahojen ja velallisten saavuttamattomiin. Apparaatti vaan edelleenkin jauhaa ulosottotoimia alulle panemallaan tiellä, joka perustuu "summaariseen käsittelyyn" ja viitteisiin dokumenteista, jotka ovat jossain, mutta eivät saatavilla.

Jostain syystä tätä apparaattia ei voida pysäyttää, vaikka rattaat paukahtaisivat. Sen käyttöohjeissa on viimeisenä lukuna "Ulosottolaki puutteineen ja uudistuksineen", jonka keskeisin sisältö on summaarisen prosessin loppuunsaattaminen.

Tässä prosessiketjussa, 90-luvun alusta lähtien, mm. yksilöön kohdistuneiden perus- ja ihmisoikeusrikkomusten volyyymi ja laatu ovat sillä tasolla, että poliittisilla- ja virkamiestahoilla ko. asiasta on vaiettava, ja yritettävä vain kaikin käytettävissä olevin keinoin suihkuttaa sumua ja kiillottaa kilpeä.

"Ulosottomiehen päätöksistä saadaan valittaa käräjäoikeuteen". Voidaanko valituksiin soveltaa "summaarista" käytäntöä? Voidaanko "summaarisesti" saada yksipuolisia tuomioita velkojille, siis esim. pankeille, tai perintätoimistoille, samoilla perusteilla kuin aikanaan velallisille? Voidaanko "summaarisiin" menettelyin palauttaa ihmisille laittomasti riistetty oikeus omaisuuteensa, vai onko niin, että ei ole mieltä järjestää oikeudenkäyntejä, ellei niiden tulosta kyetä panemaan käytäntöön?

Voiko lainsäädäntöneuvos Tuula Linna sanoa, että velkojan, esim. pankin, ja toisaalta velallisen perus- ja ihmisoikeudet ulosottolain suhteen eivät olisi tulleet tässä lyhyesti ja tasapuolisesti huomioiduksi ja selvitettyksi, vai pitääkö vielä lisäesimerkein osoittaa, että kun oikeusvaltion peruseriaatteita ei kyetä noudattamaan edes lainlaadinnassa ja lainsäädännössä, niin miten sitten oikeuslaitoksen muissa puitteissa?

Erkki Jalkanen
Somerniemi

Helsingin Sanomat

Osastoon: **Mielipide**

telefax 09-605709

Lähettilä: Erkki Jalkanen/Somerniemi puh. 0400-708135

12.03.2004

Viite Tuula Linnan kirjoitus HS/09.03.04 Ulosottolaki huomioi ihmisoikeudet.

Otsikoksi: **Ulosottolaki ja ihmisoikeudet**

Ulosottomies panee täytäntöön tuomioistuimen antaman tuomion, vääränkin, koska hän saa toimenpiteestään suoritteensa mukaisen bonuspalkkion, eikä hänen tehtäviinsä kuulu arvioida tuomioistuimen päätöksiä. Jos hänen bonuksensa olisi saman suuruinen siinäkin tapauksessa että hän pidättäytyy ilmeisen väärän tuomion täytäntöön panemisesta, kuin siinä tapauksessa, että hän panee täytäntöön ilmeisen väärän tuomion, voitaisiin puhua puolueettomuuden periaatteen toteutumisesta jotenkuten. Ratkaisu siitä, kumpaan suuntaan toimia, tulisi muista toimintaan liittyvistä velvoitteista tai sidonnaisuuksista.

Koska ulosottomiehen tehtäviin ei ole sisällytetty sellaista asioiden arviointia, tai mekanismeja, jonka perusteella hän voisi em. tavalla toimia, lainsäädäntöneuvos Tuula Linnan väite puolueettomuudesta on hymistelyä, ja fiktio jo sellaisenaan. Asia ei ole ulosottomiehen vika, vaan lainlaatijan erhe tai tarkoitus.

Pankkitahon vaikutus ulosottolain uudistukseen on selvä. Joko siitä tai lainlaatijan erheestä johtuen, samalla tehokkuudella, jolla ulosottoa voidaan pannaan täytäntöön, niitä ei voida pysäyttää. Tässäkään suhteessa perus- tai ihmisoikeuksien periaatteet eivät toteudu ulosottolain puitteissa, eivätkä siten myöskään ulosottoiminnassa.

Sivistysvaltiolle ominaista on, että se huolehtii oikeuden toteutumisesta yhteiskunnassa heikommankin osapuolen osalta. Pankit ovat useimmissa tapauksissa velkojina, ja ainakin finanssialeilta resurssiltaan vahvempina osapuolena pienempiin yrityksiin tai yksityishenkilöihin nähden. Kuitenkin uudessa ulosottolainsäädännössä, ja nähdään tämäntyyppisen velkojan etujen valvonta yli velallisen perusoikeuksien, vai onko tämä ymmärrettävä niin, että velallisella niitä ei saa olla.

Asiaa valaisee se, mitä merkitystä on sillä että ulosottolain uudistuksessa ulosotto on muuttunut määräaikaiseksi. Parannuksesta huolimatta syyteoikeus velkojan laittomien toimien suhteen ko. määräajan puitteissa vanhenee nopeammin kuin ulosotto. "Väärinkäytösten" estämiseksi eduskunta sääti mahdollisuuden jatkaa ulosoton määräaikaa vielä kymmenellä vuodella", mikä varmistaa sen, että viidentoista vuoden jälkeenkin velkojan toimesta samaa prosessia voidaan runnoa eteenpäin, mutta velallisen mahdollisuudet toimia velkojan rikkeitä vastaan on silloin jo vesitetty. Tässä suhteessa koko uudistus on pelkä kupla, joka ei sisällä mitään oleellista parannusta velallisen osalta. Tehtiinkö mitään uudistuksia velkojan väärinkäytösten estämiseksi?

Erkki Jalkanen

Somerniemi